

та моментом її використання для прийняття управлінського рішення існує проміжок часу. За цей період могли відбутися зміни по підприємству, тобто отримана раніше інформація уже недостовірна та рішення прийняте на її основі, не враховує останніх змін і може бути помилковим.

Відповідність інформації вищевказаним вимогам забезпечить прийняття зважених і правильних управлінських рішень на будь-якому рівні управління.

Таким чином, ефективність прийняття управлінських рішень в аграрному секторі суттєво залежить від якості інформаційного забезпечення, тому організація бухгалтерського та управлінського обліку на підприємстві повинна створювати умови для формування достовірного, оперативного та своєчасного інформаційного забезпечення, на основі якого, суб'єктом господарювання буде прийнято рішення щодо управління підприємством аграрного сектору.

Література

1. Обліково-аналітичний механізм управління сільськогосподарськими підприємствами: дис.канд.екон. наук: 08.05.06 / Пахомова Т. М. — К.
2. Теоретичні аспекти формування обліково-аналітичного механізму менеджменту / Гудзинський О. Д., Кірейцев Г. Г., Пахомова Т. М. // Облік і фінанси АПК. — 2008. — № 3.
3. Большая экономическая энциклопедия. — М.: Эксмо, 2007. — 816 с.

Шайкан А. В., канд. екон. наук, доц.
кафедри обліку і аудиту,
КЕІ ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

ХАРАКТЕРИСТИКИ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПОТОКУ СИСТЕМОЮ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В УМОВАХ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Процес стратегічного управління промисловим підприємством базується на обробці величезної кількості різноманітної інформації. Ця інформація стосується як внутрішнього становища підприємства, так і його зовнішнього оточення. Велику питому вагу в загальному інформаційному потоці відіграє облікова інформація. До того ж бухгалтери-аналітики та бухгалтери-менеджери «пропускають через свої руки» великі обсяги іншої (необлікової) інформації. Маючи таку кількість інформації, окремі об-

ліковці середнього рівня можуть помилково вирішити, що саме вони можуть приймати певні кінцеві стратегічні управлінські рішення, адже вони мають найбільш повну, з їхньої точки зору, інформацію. Така позиція невірна. Бухгалтери-аналітики та бухгалтери-менеджери беруть участь у процесі управління і є його невід'ємною складовою, проте основним їхнім завданням є саме забезпечення інформацією та її інтерпретація з метою прийняття стратегічних управлінських рішень всією командою керівників. При цьому обліковці не повинні використовувати свій контроль над інформаційним потоком як важіль влади задля вирішення власних потреб і задоволення особистих амбіцій.

Основним завданням бухгалтерського обліку з метою стратегічного управління промисловим підприємством є саме обґрунтування прийняття всієї множини управлінських рішень. Від тактичних та оперативних — до стратегічних. Адже стратегічні рішення складаються саме з тактичних. Іншими словами, бухгалтерський облік повинен забезпечити надання необхідної інформації у потрібний час потрібним людям (менеджерам).

При цьому не слід думати, що «потрібні люди» — це тільки вищі менеджери. Так дійсно, вищі менеджери приймають стратегічну лінію поведінки підприємства. Але основна стратегія складається з великої кількості підстратегій другого, третього й інших рівнів.

Дані підстратегії розроблюються, приймаються і, що головне, реалізуються та контролюються на всіх рівнях управління. Саме через це необхідна облікова та аналітична інформація повинна бути спрямована й зосереджена у єдиному поєднанні стратегічних рішень різних рівнів.

Стратегічний стиль управління підприємством передбачає необхідність використання величезних обсягів аналітичної фінансової та нефінансової інформації. Проте дослідники цього питання попереджають, що тут потрібна стриманість. Інколи занадто багато інформації є гіршим, аніж коли її дуже мало. При цьому робітники повинні отримувати саме інформацію, а не неопрацьовані дані.

Система бухгалтерського обліку з метою стратегічного управління промисловим підприємством повинна забезпечити управлінців високоякісним аналітичним матеріалом на базі інформації за минулі часи й сьогодення.

Також від системи бухгалтерського обліку вимагається надання прогнозів можливих наслідків тих чи інших рішень. У разі, коли маса статистичної інформації за минулі періоди містить ін-

формацію про певні стандартні однотипні господарські ситуації, класичні (стандартні) стратегічні рішення і наслідки від їх прийняття, то в цьому разі прогнозні варіанти розгортання подій будуть досить точними і на їх базі можна приймати вірні стратегічні рішення. Проте більшість стратегічних завдань вимагають саме унікального підходу, наслідки вирішення яких дуже важко спрогнозувати. Відповідно до цього, для досягнення більш точних варіантів прогнозованих значень необхідно застосовувати складні методи моделювання рішень, що займає багато часу.

Якщо система бухгалтерського обліку буде дуже довго опрацьовувати дані для проведення такого аналізу, а потім проводити такий аналіз, то дані для прийняття стратегічного рішення можуть потрапити до керівника надто пізно. За час обробки, аналізу та передачі необхідної інформації ситуація може змінитися, а відтак рішення, що буде прийнято, може виявитися невірним.

У разі надшвидкої передачі даних погіршується якість їх обробки, і менеджери можуть просто не взяти ці дані для використання і взагалі відмовитися від прийняття стратегічного рішення.

Отже, інформація повинна надаватися цілеспрямовано, дозовано і своєчасно. В даному випадку менеджери можуть більш якісно опрацювати надану їм масу інформації та зосередити свою увагу на розгляді альтернатив стратегічних рішень.

Зараз великого значення набуває питання ціни інформації. Під ціною інформації слід розуміти не тільки вартість отримання первинних даних, але й вартість її обробки. При цьому повинен спрацьовувати принцип багаторазового перевищення ефекту від використання інформації над витратами на отримання, обробку й надання інформації. В умовах, коли оброблюються величезні інформаційні масиви, це питання значно загострюється. Сучасні тенденції в розвитку інформаційних технологій дозволяють досягати прийнятного співвідношення рівнів витрат і віддачі від використання інформації.

Завдяки економічному і технічному прогресу сучасний бухгалтерський облік здатний аналізувати й моделювати істотні взаємозв'язки і прогнозувати результати певних комбінацій внутрішніх і зовнішніх чинників, що в значній мірі впливає на успіх стратегії бізнесу. Таким чином, бухгалтерський облік (особливо в частині управлінського напрямку) може внести значний позитивний внесок у стратегічний менеджмент [1, с. 5—17].

Виходячи зі ступеня мотивації, вищі менеджери, в цілях реалізації бізнес-плану, прагнуть ухвалення стратегічних рішень на користь організації, і це слід враховувати при модернізації існу-

ючої на підприємстві системи бухгалтерського обліку. Це, перш за все, пов'язано з тим, що у тих, хто стане ухвалювати стратегічні рішення, не буде часу на опрацювання маси непотрібних фінансових і нефінансових даних. Отже, основні вимоги до вихідної інформації системи бухгалтерського обліку з метою стратегічного управління промисловим підприємством можна сформулювати як:

- інформація, що подається, повинна бути обробленою і підготовленою, а не бути простим набором даних;
- фінансова та нефінансова інформація повинна надаватися у зручній для сприйняття формі;
- повинна надаватися тільки потрібна (цільова) інформація;
- інформація повинна бути надана у формі підготовлених конкретних цільових звітів з теми окремих рішень.

Але необхідно мати на увазі, що виконання даних вимог можливе тільки при належному рівні підготовки обліково-управлінського персоналу.

Література

1. *Уорд Кит*. Стратегический управленческий учет / Кит Уорд. — [перевод с англ.]. — М.: ЗАО «Олимп — бизнес», 2002. — 448 с.
2. *Шайкан А. В.* Вимоги до вихідної інформації системи бухгалтерського обліку з метою стратегічного управління промисловим підприємством / А. В. Шайкан / Матеріали III міжнародної науково-практичної конференції учених і specialistов [Теория и практика предпринимательской деятельности], (Симферополь, 15—18 апреля 2009 р.).- Симферополь, Таврический национальный университет имени В.И. Вернадского, 2009. — С. 46—47.

Швець В. Є., канд. екон. наук,
доц. кафедри обліку і аудиту,
Львівський національний університет
імені Івана Франка

ДОСВІД ТОВАРИСТВА «ПРОСВІТА» У ЗАСТОСУВАННІ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНИХ МЕТОДІВ В УМОВАХ СВІТОВОЇ КРИЗИ (1929—1932 рр.)

Історичний досвід застосування обліково-аналітичних методів суб'єктами господарювання в Україні належить до найменш досліджених тем в економічній літературі. Водночас, коли йдеться